וליעבד זהב כל דהו (א) קמ"ל: **חצי** לוג שמן לתודה: תניא רבי עקיבא אומר מה תלמוד לומר בשמן בשמן שני פעמים אילו לא נאמר אלא בשמן אחד הייתי אומר הרי הוא ככל המנחות ללוג עכשיו שכתב בשמן בשמן הרי ריבוי אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט, מיעטו הכתוב לחצי לוג, ריבוי אחר ריבוי, חד ריבוי הוא אלא אילו לא נאמר בשמן כל עיקר הייתי אומר הרי הוא ככל המנחות ללוג, עכשיו שנאמר בשמן בשמן הרי ריבוי אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעטו הכתוב לחצי לוג, יכול יהא חצי לוג זה מתחלק לשלשה מינין - לחלות ולרקיקין (ב) ולרביכה? כשהוא אומר בשמן ברביכה שאין ת"ל רביכה שמן לרביכה, הא כיצד מביא חצי לוג שמן ורוצהו [חציו] לחלות ולרקיקין וחציו לרביכה, אמר לו ר' אלעזר בן עזריה עקיבא אם אתה מרבה כל היום כולו בשמן בשמן איני שומע לך אלא חצי לוג שמן לתודה, ורביעית שמן לנזיר, ואחד עשר יום שבין נדה לנדה הלכה למשה מסיני: **בלוג** היה מודד: ת"ר (ג) במצורע עני כתיב (ה) ועשרון בלול ולוג, לימד על עשרון שטעון לוג דברי חכמים, רבי נחמיה ורבי (ד) אליעזר אומרים אפי' מנחה של ששים עשרונים אין לה אלא לוגה שנאמר למנחה ולוג שמן ורבי נחמיה ור' אליעזר (בן יעקב) האי עשרון בלול ולוג מאי עבדי ליה, ההוא לגופיה (ה) הוא דאתא אמר רחמנא לייתי חד עשרון, ואידך לגופיה לא צריך מדגלי רחמנא גבי מצורע (ו) ג' קרבנות ג' עשרונות הבא הדר קרבן חד עשרון ואידך איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וחס רחמנא עליה לאתויי בדלות אימא לא ליבעי (ז) מנחה כלל ואידך לגמרי לא אשכחן, ורבנן האי למנחה ולוג שמן מאי עבדי ליה, ההוא למתנדב מנחה שלא יפחות מדבר הטעון לוג ומאי ניהו עשרון ואידך תרתי שמעת מינה: **ששה** לפר, ארבעה לאיל, שלשה לכבש: מנלן, דכתיב ונסכיהם חצי ההין יהיה לפר - הין תריסר לוגי הוי דכתיב שמן זית הין וכתיב שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם - זה בגימטריא תריסר הויין: **שלשה** ומחצה למנורה חצי לוג לכל נר: מנא הני מילי דתנו רבנן מערב עד בקר תן לה מדתה שתהא דולקת והולכת מערב עד בקר דבר אחר מערב עד בקר אין לך עבודה שכשירה מערב עד בקר אלא זו בלבד, ושיערו חכמים חצי לוג מאורתא ועד צפרא איכא דאמרי מלמעלה למטה שיערו ואיכא דאמרי ממטה למעלה שיערו - מאן דאמר ממטה למעלה שיערו, התורה חסה על ממונן של ישראל ומאן דאמר ממעלה למטה שיערו אין עניות במקום עשירות: **מתני'** מערבין נסכי פרים בנסכי אילים, נסכי כבשים בנסכי כבשים, של יחיד בשל ציבור, של

תורה אור: ויקרא יד כא · במדבר כח · שמות ל

וליעבד זהב כל דהו · ולא ליעבד זהב טהור ולפי זה גרסינן לעיל שיהא כלו זהב טהור ולאי גרסינן הכא וליעביד כל דהו אתי שפיר אע"ג דלא גרסי' לעיל טהור אלא שיהו כלן זהב: **חד** ריבוי הוא · דחד בשמן קאמר דאיצטריך לגופיה דטעון שמן בכל המנחות ללוג תימה דכי האי גוונא קרי ריבוי אחר ריבוי לעיל בהקומץ רבה (דף לד·) דתניא מזוזת שומע אני מיעוט מזוזה שתים כשהוא אומר מזוזות בפרשה שניה שאין ת"ל הוי ריבוי אחר ריבוי: **חצי** לוג לכל נר ונר · תימה למה היה צריך לקדש השמן בכלי שרת: **אין** לך עבודה שכשרה מערב ועד בוקר אלא זו בלבד · צריך ליישב הקטרת אברין ותרומת הדשן ויש לפרש דלא דמי דהקטרת אברים מתחלת מבעוד יום כדאמר בפרק ר' ישמעאל (לעיל סד·) דחביבה מצוה בשעתה ותרומת הדשן לא מתחלת משקיעת החמה: **ושיערו** רבנן חצי לוג מאורתא ועד צפרא · ואם מסתייר מן השמן בתקופת תמוז לא חיישינן ובירושלמי אמרינן דבימות הקיץ היו עושין פתילה גסה ובימות החורף פתילה דקה ומיהו כששיערו מתחלה שיערו בפתילה בינונית: **אין** עניות במקום עשירות · ואף על פי שיכול לשער בשמן של חול מ"מ אין עניות במקום עשירות:

בלנן

מה"ל בשמן בשמן שני פעמים · חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן (ויקרא ז): חד ריבוי · ח] (ב) לחד בשמן צריך לגופיה ואידך בשמן חד ריבויא לחוד: הרי הוא ככל המנחות ללוג · דלא מצינו חלות ורקיקין בלא שמן: עכשיו שנאמר בשמן בשמן · דלא לצריכי כלל: מתחלק לג' מינין · שיתן רביעה לכל מין ומין: כשהוא אומר בשמן ברבוכה שאין ת"ל · שמן ברבוכה נהגינין דכתיב על מחבת בשמן תעשה מורבכת (ויקרא ו): ריבה שמן ברבוכה · שיתן בה שמן יותר מבשאר המינין: הלכה למשה מסיני · הוא דחלין לחלות וחלין לרבוכה ולאו מקרא אתי: ת"ר ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולוג שמן וגו' · במצורע עני] כתיב לימד על עשרון שיהא כל עשרון סלת טעון לוג שמן: אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוג של שמן · דהכי נבללות כדאמר לקמן (דף קג:) ששים עשרון נבללין בכלי אחד ששים ואחד אין נבללין: שנאמר למנחה · כלומר כמה שתהא המנחה גדולה אין לה אלא לוג שמן י]: מצורע · עשיר שמביא [שלש] קרבנות מביא שלשה עשרונים למנחה הכי נמי בעני דלא מייתי אלא חד קרבן [אשם יא] בחד עשרון הני כי איצטריך קרא לכדאמרן נלמד על עשרון שטעון לוג: ואידך · רבי אליעזר בן יעקב אומר אפי' הכי איצטריך לגופיה ה"ד וכו': לגמרי · זבח בלא מנחה כלל לא אשכחן ולא מצית למימר דלהכי איצטריך: ורבנן · דלית להו האי סברא דאפי' מנחה של ס' עשרון אין לה אלא לוג אחד: אפי' למנחה יב] · צריך דכל מנחה אינה פחותה מעשרון: יג] ששה לוגין יין ושמן לפר · דכתיב (במדבר כח) חצי ההין יהיה לפר ושמן דכתיב (שם טו) בלול בשמן חצי ההין: וארבעה לוגין יין ושמן לאיל דכתיב (שם כח) שלישית ההין לאיל והוא הדין לשמן: וה בגמטריא תריסר הוי · ואי קשיא לך אימא תריסר רביעית הא לא קשיא דלא אשכחן מדאורייתא מדה פחותה מלוג להכי אמרי' י"ב לוג: שנאמר מערב ועד בקר · שתהא כשרה אחר תמיד בין הערבים ואחר כל העבודות אלא זו: ושיערו חכמים חצי לוג למורפא · והיכי שיערו איכא דאמרי מלמעלה למטה שיערו שבתחלה נתנו יד] שמן בנר והשהייר בבקר ובלילה השני פחתו עד ששיערו כדבר שלא היה צריך יותר מחצי לוג אפילו בליל ארוך וכן טתן אפילו בליל קצר ומה שנשתייר בבוקר זורק לחוץ ואיכא דאמר בקיץ היה עושה פתילה עבה ובחורף הוה פתילה דקה כדי שיכלה בקיץ נמי בבקר ואמ"ד ממטה למעלה שבתחלה נתנו רביעית ועמדו שם וראו שאין סיפוק והוו הוסיפו עד חצי לוג: מאן דאמר ממטה למעלה שיערו חסה על ממונן של ישראל · שאילו היה נותנין בו לוג לכתחלה ומה שמשייר למחר היו מוסיפין לחוץ איכא הפסד: אין עניות במקום עשירות · אין חוששין במה שמוסף לחוץ: מתני' מערבין נסכי פרים · בלאי טו] מיין ושמן קאמר והכי קאמר מערבין מיין נסכי פרים ביין נסכי אילים ואע"ג דלפר אית ליה שלשה עשרון סלת וחצי ההין יין ושמן, ולאיל ב' עשרון סלת ושלישית ההין יין וכן שמן, אפ"ה מערבים זה בזה משום דהיינו בלילתן שוה דלתרווייהו איכא שני לוגין לעשרון דבאיל כתיב שלישית ההין נמצא דהיינו ד' לוגין טז] וה"ה לשמן [וכתיב שני עשרונים, ובפרים כתיב חצי הין דהיינו ששה לוגין וה"ה שמן] וכתיב שלשה עשרונים נמצא דהיינו ב' לוגין לעשרון וכיון דבלילתן שוה משום הכי מערבין נסכים: ומערבין נמי נסכי כבשים בנסכי כבשים · כגון יז] בנסכי מוספין משום דתרווייהו בלילתן רבה דבשניהן יש ג' לוגין שמן לעשרון דכתיב (שם כח) עשרון לכבש וכתיב (שם) רביעית ההין לכבש דהיינו ג' לוגין וכן שמן נמי מערבין נסכי כבשים של יחיד בנסכי כבשים של צבור וכן

עין משפט נר מצוה

יד א ב מיי' פ"ט מהל' מעשה"ק הלכה כ:

עיין בספר קרבן אהרן בפ' ט פי' י"א שמאריך בזה ועיי' רש"ק ול"ק

טו ג מיי' פ"ח מהלכות שיר הלכה א ופ"ט מהל' מעשה"ק הלכה כג:

טז ד מיי' פ"ז מהלכות איסורי ביאה הל' ג:

יז ה מיי' פי"ב מהלכות מעשה"ק הלכה ה ופי"ג הלכה יד:

שיטה מקובצת

א] דהוי ה"א) ואפילו מחבות: ב] ולרבוכה כשהוא אומר בשמן ברבוכה שאין ת"ל שמן לרבוכה הא כיצד כו' ורוציהו חציו לחלות כו' וחציו לרבוכה: ג] תיבות במצורע עני כתיב נמחק: ד] אליעזר בן יעקב אומרים כו' ור' נחמיה ור' אליעזר בן יעקב האי: ה] לגופיה מאי ק-א-מ-ר — אות ד' נמחק: ו] מצורע עשיר: ז] ליבעי מנחה: ח] ריבוי הוא: ט] במצורע עני: י] שמן ואידך לא איצטריך מדמצורע עשיר שמביא שלש הדר"א: יא] לאשם עשרון אחד מני תיבות בחד נמחק: יב] למנחה מאי עבדי ליה: יג] מעשרון הס"ד ומה"ד תרתי ש"מ דבין מנחה גדולה של ס' ובין מנחה קטנה של עשרון אין לה אלא לוג: יד] נתנו לה: טו] תיבת האי נמחק: טז] לוגין לעשרון: יז] כגון נסכי תמידין בנסכי: א) נראה דהש"ס לא גרס זהב כל דהו רק וליעבד כל דהו ועי' בתוספות ד"ה וליעבד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' פ"ל במצורע עני ועשרון וגו' בלול וגו' לימד:(ב) רש"י ד"ה חד ריבוי הוא וכו' סוף התיבה.

מסורת הש"ס

ז"ל קרבן אשם אחד עשרון אחד הני ומי איצטריך וכו' רש"ק

זבחים פב. מה עב:

[הוריות יא: כריתות ה:]

פסחים נג. יומא מה: זבחים יא:

ז"ל מיין ושמן רש"ק

[לעיל עו: וש"נ]

[שם עת: סוכה קב: כתובות קו: תמיד כט. (נא:)]

נושא
מה' ר"ע וראב"ע מהו המקור לחצי לוג שמן על לחמי תודה

נושא
הא דאמרינן דעשרון סלת בעי לוג שמן - מח' תנאים אם בעינן לוג לכל עשרון ועשרון או שהלוג בא כחלק ממנחה ואפילו מנחה של ששים עשרון סגי בלוג אחד

נושא
חצי לוג שמן לכל נר של המנורה.

נושא
תערובת נסכים

ויקרא יד:כא (במצורע עני) ואם דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן

* ויקרא יד:י (מצורע עשיר) וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשרונים סלת מנחה בלולה בשמן ולג שמן אחד

ג' בהמות – ג' עשרון

* סוגיית לוג ... בתוכה לשון דברי תיקון

	סלת	יין/שמן
פר	3 עשרון	6 לוג
איל	2 עשרון	4 לוג
כבש	1 עשרון	3 לוג

רש"י כת"י

כל דהו [אינו מעוקק] קמ"ל: בשמן בשמן · גבי תודה חלות בלולות בשמן רקיקי מצות משוחים בשמן חד ריבויי הוא [ושמן] קמא איצטריך [דטעון] שמן ככל המנחות: אלא אימא אילו לא נאמר בשמן כל [עיקר הייתי] אומר דלא גרע משאר מנחות: יכול יהא · מתחלק [חצי לוג] השמן לכל מין ומין [מלבד] שבשמן לא היה טעון: כשהוא אומר בשמן מרבכה · דכתיב והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן וסלת (מרבכת) חלות בלולות בשמן ועד השתא הוה דרים בשמן קמא והשתא דרים שמן דקיימא דקרא: איני שומע לך · דלהוי ריבוי אחר ריבוי דחד איצטריך לגופיה: אלא חצי לוג שמן לתודה (לכולה) [לכל המינין]: (ושלים) [ורביעית] השמן · לנזיר [לחמי נזיר]: וי"א יום שבין נדה לנדה · שבין סוף נדה לתחלת נדה שלאחר שכלו שבעת ימי נדה שהאשה נדה שוב אינה מטמאה [illegible] עד י"א יום [illegible] ב' ימים [illegible] שלשה ימים [illegible] [זבה] [illegible] שמירה [illegible] [illegible] ז' נקיים [illegible] ופסוק דבר זה: ועשרון · שלא אחד בלול בשמן למנחה, ולוג שמן, במצורע עני כתיב ודרשי ליה על כי עשרון ועל כי עשרוניה: למנחה · ואפי' גדולה: לגמרי לא אשכחן · דלפטור מקרבן עשיר וכיון דקרבן עשיר ג' עשרונות עני מיהא חד בעיא: אין לך עבודה שכשרה · מתקיימת בלילה ומינך עד בוקר: אלא זו בלבד · שדולקת כולה: מלמעלה למטה שיערו · למעלה מחצי לוג [illegible] לא מייתי דאין עניות במקום עשירות: ומלמטה למעלה · שיערו כששיערו [illegible] חצי לוג לכל נר כך עשו בתחלה הביאו לוג שלם לנסות ודלק כל הלילה וגם היום [illegible] ועדיין דלק יותר מאור הבקר וכן עשו כמה לילות עד שהביאו חצי לוג ודלק כשיעור הלילה ולא נכון מלמטה למעלה דאין עניות במקום עשירות: ומ"ד מלמטה למעלה שיערו · בתחלה רביעית [illegible] ולא דלק אלא חצי הלילה [illegible] וכן כמה לילות עד שיערו חצי לוג ללילה אבל מלמעלה למטה לא לפי מה [illegible] אלא לחסך והתורה חסה על ממונם של ישראל: מתני' מערבין נסכי פרים · מנחת נסכי פרים במנחת נסכי אילים לפי שבלילתם שמיכן זה שני לוגין לעשרון, דקתני לעיל ששה לוגין לפר וסולת כמו לפר שלשה עשרונים כדכתיב והקריב על בן הבקר (קרבן) [מנחה] סולת ג' עשרונים לפר (בלולים) [בלול] בשמן חצי ההין דהיינו ששה לוגין ולאיל ד' לוגין וסולת שני עשרונים לאיל: נסכי כבשים · ג' לוגין לעשרון דכתיב עשרון אחד לכבש האחד וכתיב בלול בשמן כתית רביעית ההין דהיינו ג' לוגין:

רבינו גרשום

אותה לרבות מלקוחיה ומחתותיה והיינו קשיא דר' נחמיה] דאמר ר' נחמיה ליעביד זהב כל דהו לאו נרות ולא מהדר קמ"ל דצריך [זהב מהור]: מה ת"ל בשמן בשמן חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן: חד ריבוי הוא ולא תרי דחד בשמן צריך לגופיה ואידך בשמן הוי חד ריבוי: כשהוא אומר בשמן ברבוכה שאין ת"ל שהרי נאמר שמן ברבוכה במכיתין דכתיב על מחבת בשמן תעשה מורבכת· הלכה למשה מסיני היא דמתחלק בשוה לג' מינין ולא בעיא קרא: אפילו מנחה של ס' עשרונים כדתנן בפ' המנחות והנסכים מתנדב אדם מנחה של ס' עשרון כו' אחד בלול בשמן למנחה ולוג שמן גבי מצורע עני כתיב: לגמרי לא אשכחן' זבח בלא מנחה: ואידך תרתי שמעת מינה בין מנחה גדולה של ס' בין מנחה קטנה של עשרון: שלשה ומחצה למנורה אין לך עבודה שכשרה מערב ועד בקר ולא ביום אלא זה ואית שיעור שבתחלה נתנו לג והראי שנשתייר בבקר ובלילה השני פיחתו עד ששיערו הדבר שאין צריך יותר מחצי לג אפילו לליל הארוך מאן דאמר מלמעלה למטה שיערו קסבר אין עניות במקום עשירות ולא חששו על מה שנשתייר בשחרית מן הלג שאין ראוי לכלום וה"ה הכי איבעי ליה לשוויי בכל לילה בגר יותר מחצי לג הרשות בידו ומאן דאמר ממטה למעלה שיערו שבתחלה נתנו פחות מחצי לג ודאי ומשיערו שאין צריך יותר מחצי לג וכיון דמעיקרא שיערו הכי ממטה למעלה ש"מ משום דהתורה חסה על ממונן של ישראל ואינו רשאי ליתן בנר יותר מחצי לג: מערבין נסכי פרים האי נסכי משמן ויחד קרי נסכין והכי קאמר מערבין נסכי פרים בנסכי אילים אע"פ דלפר אית ליה ג' עשרון סלת וחצי הין שמן וכן יין ולאיל ב' עשרון ושלישית הין שמן וכן יין אעפ"כ מערבין נסכיהן זה בזה דזה וזה שני לוגין שמן לעשרון ומערבין נמי נסכי כבשים בנסכי כבשים כגון נסכי תמידין במוספין שוה וזה בלילתן רבה שלוגין שמן לעשרון וכן נסכי כבשים של יחיד בנסכי כבשים של צבור וכן מערבין נסכי כבשים של

א) אולי צ"ל הרי ר' נחמיה אמר' נחמיה דאמר לעיל דגרוטיה לא סיתה בה מן הככר ·